

Sygn. akt VI U 367/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Wilczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 stycznia 2016 r. w S.

sprawy B. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania B. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 13 kwietnia 2015 roku nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej B. K. (1) prawo do ustalenia wysokości emerytury stosownie do treści art. 53 ustęp 4 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku (t.j. Dz. U. 2015.748 ze zm.) zgodnie z wnioskiem z dnia 6 marca 2015 roku.

SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk

UZASADNIENIE

W odpowiedzi na wniosek ubezpieczonej z 9 marca 2015 r. pismem z dnia 13 kwietnia 2015 r. – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił B. K. (1) prawa do ponownego przeliczenia emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej. Organ rentowy wskazał, że po osiągnięciu wieku emerytalnego na wniosek ubezpieczonej decyzją z dnia 13 czerwca 2012 r. została ubezpieczonej przyznana emerytura obliczona na podstawie art. 25 ustawy emerytalnej, tj. przy przyjęciu jako podstawy emerytury kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwot środków zaewidencjonowanych na subkoncie. Dodatkowo organ rentowy wskazał, że ubezpieczona jest osobą urodzoną po 01 stycznia 1949 r.

Ubezpieczona w dniu 20 kwietnia 2015 r. złożyła odwołanie, wskazując, że wnosi o zmianę decyzji z dnia 19 marca 2015 r. przez ponowne przeliczenie emerytury z zastosowaniem nowej kwoty bazowej, tj. zgodnie z art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. podnosząc, iż po przejściu na wcześniejszą emeryturę podlegała ubezpieczeniu społecznemu przez ponad 30 miesięcy, a zatem do obliczenia części socjalnej świadczenia powinna zostać przyjęta aktualnie obowiązująca kwota bazowa w wysokości 3308,33 zł (zgodnie z wnioskiem z 6.03.2015 r.). Ubezpieczona

wskazała, że w jej ocenie organ rentowy powinien dokonać wyliczenia świadczenia na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej, a nie na podstawie art. 26 tejże ustawy. Ubezpieczona wskazała w tym zakresie, że w 2008 r. przyznano jej prawo do emerytury według starego systemu emerytalnego tj. na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej. W ocenie ubezpieczonej, osoby, które po przyznaniu emerytury według starego systemu emerytalnego (art. 46), złożą wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że w decyzji dnia 19.03.2015 r. dokonano prawidłowego przeliczenia emerytury przyznanej ubezpieczonej w wieku powszechnym na podstawie art. 25-26 ustawy emerytalnej. Jednocześnie wskazał, że rozstrzygnięcie o odmowie przeliczenia emerytury zgodnie z wnioskiem ubezpieczonej z 9.03 2015 r. zostało zawarte w piśmie ZUS z dnia 13.04.2015 r. Organ rentowy zaakcentował, że pismo to zawiera wszystkie elementy niezbędne do uznania go za decyzję. Organ rentowy dalej wyjaśnił, że odmówił ubezpieczonej przeliczenia świadczenia na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej, gdyż obliczenie emerytury na tej podstawie dotyczy osób urodzonych przed 1.01.1949 r., spełniającym przesłanki do przyznania emerytury na podstawie innego przepisu niż ten, na podstawie którego uzyskały prawo do emerytury po raz pierwszy. Jednocześnie zaakcentował, że możliwość takiego wyliczenia emerytury dotyczy tylko emerytur obliczanych na starych zasadach tj. przy uwzględnieniu części socjalnej oraz części tzw. stażowej, oraz emerytur ustalanych w myśl mieszanego sposobu, a nie emerytur obliczanych w myśl nowych zasad tj. przy przyjęciu jako podstawy emerytury kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwot środków zaewidencjonowanych na subkoncie. Tymczasem ubezpieczona jest osobą urodzoną po 1.01.1949 r., nadto ma emeryturę powszechną przyznaną decyzją z 13.06.2012 r., której wysokość została ustalona według nowych zasad i uwzględnia ona kwotę składek uzyskanych w okresie kontynuowania zatrudnienia.

W piśmie procesowym z dnia 15 czerwca 2015 r. ubezpieczona podtrzymała swoje odwołanie wskazując, że emerytura przyznana jej w związku z osiągnięciem w powszechnego wieku emerytalnego, w sytuacji gdy była uprawniona do wcześniejszej emerytury, nie stanowi nowego świadczenia. W związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego powinno nastąpić jedynie ustalenie na nowo podstawy wymiaru świadczenia. Wnioskiem z marca 2015 r. wnioskodawczyni wniosła o przeliczenie prawa do emerytury w związku z osiągnięciem wieku powszechnego i przyjęcie przy ustalaniu jej wysokości, że kontynuowała ubezpieczenie przez ponad 30 miesięcy (art. 53 ust. 3 i 4 w zw. z ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Nadto dodała, że domaga się przyznania prawa do emerytury na „starych zasadach”, a nie „nowych”, do czego zresztą nie ma prawa – w związku z brzmieniem art. 183 ww. ustawy

Na rozprawie w dniu 22 października 2015 r. ubezpieczona oświadczyła, iż odwołuje się od decyzji z dnia 13 kwietnia 2015 r. i cofa odwołanie od decyzji z dnia 19.03.2015 r. Pełnomocnik ZUS wyraził zgodę na cofnięcie odwołania od decyzji z dnia 19.03.2015 r.

Postanowieniem z dnia 22 października 2015 r. Sąd umorzył postępowanie w sprawie w zakresie odwołania od decyzji z dnia 19 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

B. K. (2) urodziła się w dniu (...)

Niesporne.

W dniu 13 października 2008 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o emeryturę. Wskazała, że jest członkiem OFE, jednocześnie złożyła wniosek o wykreślenie jej z rejestru członków otwartych funduszy emerytalnych i przekazanie do budżetu państwa środków zgromadzonych na jej rachunku w OFE. Nadto wskazała, że pozostaje w zatrudnieniu (od 1 grudnia 1995 r.) w Banku (...) S.A. na podstawie umowy o pracę.

Decyzją z dnia 21 listopada 2008 r. znak (...) -1/25/E organ rentowy przyznał ubezpieczonej emeryturę (w wieku obniżonym) od miesiąca złożenia wniosku, tj. od 1 października 2008 r. Emeryturę przyznano w kwocie 1980,95 zł.

Podstawę wymiaru emerytury ustalono zgodnie z art. 15-17, zaś wysokość świadczenia na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej.

Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2007 r. (...) wyniósł 155,59 %. Podstawa wymiaru obliczona poprzez pomnożenie wppw przez kwotę bazową (2275,37 zł) wyniosła 3540,25 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 30 lat i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Wypłatę emerytury zawieszono z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia.

Emeryturę w wieku obniżonym przyznano ubezpieczonej na podstawie art. 29 w zw. z art. 46 ustawy emerytalnej.

Decyzją z dnia 24 września 2009 r. znak (...) -1/25/E organ rentowy dokonał przeliczenia emerytury od dnia 1.10.2009 r. przy uwzględnieniu prawidłowego stażu ubezpieczeniowego tj. 33 lat i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 1 roku i 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 2119,02 zł, po waloryzacji od 1.03.2009 r. 2248,28 zł.

Wypłatę emerytury wznowiono (na wniosek ubezpieczonej) od dnia 1 stycznia 2009 r.

Niesporne, a nadto dowody:

- wniosek - k. 1-2 plik I akt rentowych
- zaświadczenie – k. 7 plik I akt rentowych
- decyzja z 21.11.2008 r. – k. 18 plik I akt rentowych
- decyzja z 24.09.2009 r. - k. 40 plik I akt rentowych
- decyzja z 6.02.2009 r. – k. 44 plik I akt rentowych

Po uzyskaniu przedmiotowego świadczenia ubezpieczona przepracowała łącznie ponad 30 miesięcy. Ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie w Banku (...) SA, łącznie do 30 września 2011 r. (zatrudnienie nieprzerwanie od 1.12.1995 r.)

Niesporne, a nadto dowód: świadectwo pracy – k. 146 plik I akt rentowych

W okresie przedmiotowego zatrudnienia ubezpieczona składała w organie rentowym wnioski (z 25.09.2009 r., z 5.02.2010 r., z 16.04.2010 r., z 22.02.2011 r., z 20.07.2011 r.) o przeliczenie dotychczas przyznanej emerytury z uwzględnieniem okresu dodatkowego zatrudnienia. Kolejnymi decyzjami (z 13.11.2009 r., z 30.04.2010 r., z 11.03.2011 r., z 12.09.2011 r., organ rentowy przeliczał ubezpieczonej emeryturę, stopniowo uwzględniając przy obliczaniu wysokości tego świadczenia dodatkowy okres zatrudnienia.

W dniu 4 października 2011 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym kolejny wniosek o uwzględnienie dodatkowego stażu pracy wskazując, że dotychczasowe zatrudnienie ustało z dniem 30 września 2011 r.

Decyzją dnia 17.10.2011 r. organ rentowy dokonał ponownego ustalenia i wznowienia wypłaty emerytury od 1.10.2011 r. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru: wppw 155,59 % Podstawa wymiaru obliczona poprzez pomnożenie wppw przez kwotę bazową obowiązującą na 28.02.2009 r. (2275,37 zł) wyniosła 3540,25 zł (po waloryzacji od 1.03.2011 r. – (...),57 Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 38 lat i

5 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Świadczenie po waloryzacji od 1.10.2011 r. wyniosło 2585,50 zł.

Niesporne, a nadto dowody:

- wniosek z 35.09.2009 r. – k. 58 plik I akt rentowych
- decyzja z 13.11.2009 r. – k. 73 plik I akt rentowych
- wniosek z 5.02.2010 r. – k. 79 plik I akt rentowych
- wniosek z 16.04.2010 r. – k. 79 plik I akt rentowych
- decyzja z 30.04.2010 r. – k. 113 plik I akt rentowych
- wniosek z 23.02.2011 r. – k. 118 plik I akt rentowych
- decyzja z 11.03.2011 r. – k. 129 plik I akt rentowych
- wniosek z 20.07.2011 r. – k. 136 plik I akt rentowych
- decyzja z 12.09.2011 r. – k. 144 plik I akt rentowych
- wniosek z 4.10.2011 – k. 145 plik I akt rentowych
- decyzja z 17.10.2011 r. – k. 150 plik I akt rentowych

W dniu 25 maja 2011 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o przeliczenie emerytury, wskazując, że od dnia jej przyznania tj. od 1.10.2008 r. przepracowała 30 miesięcy.

Decyzją z dnia 30 czerwca 2011 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury, wskazując, że ubezpieczonej jako osobie urodzonej po dniu 31.12.1948 r. nie przysługuje prawo do obliczenia wysokości świadczenia z zastosowaniem art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej. Wskazano, że w dniu 18.03.2012 r. ubezpieczona spełni warunki do przyznania emerytury z zastosowaniem art. 24 ustawy, której podstawę zgodnie z art. 25 stanowić będzie kwota zwaloryzowanych składek na ubezpieczenia emerytalne oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego i o taką emeryturę ubezpieczona może złożyć wniosek.

W aktach rentowych brak jest dowodu doręczenia decyzji ubezpieczonej.

Niesporne, a nadto dowody: wniosek z 25.05.2011 r. – k. 1 plik II akt rentowych

- decyzja z 30.06.2011 r. – k. 8 plik II akt rentowych

W dniu 28 lutego 2012 złożyła w organie rentowym wniosek emeryturę, wskazując, że wnosi o przyjęcie na podstawie przedłożonych dokumentów do ustalenia podstawy wymiaru emerytury najkorzystniejszego wariantu.

Decyzją z dnia 13 czerwca 2012 r. organ rentowy przyznał B. K. od dnia 18.03.2012 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego emeryturę wyliczoną zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji (175557,82 zł) oraz kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego (298524,59 zł). Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (251,50 miesięcy). Wyliczona emerytura wyniosła 1885,02 zł. Organ rentowy wskazał, że emerytura wyliczona zgodnie z art. 26 jest niższa od dotychczas wypłacanej emerytury, wobec czego nadal będzie płacona emerytura o symbolu E w

stałym terminie płatności do 6 dnia każdego miesiąca. Wskazano, że od 1.06.2012 r. nowy identyfikator świadczenia to (...).

Decyzją z dnia 19 marca 2015 r. organ rentowy z urzędu – w związku z korektą wysokości kapitału początkowego (równie z urzędu) - dokonał przeliczenia emerytury od dnia 28.03.2012 r. Wysokość emerytury wyniosła 2049,70 zł (po waloryzacji od 1.05.2015 r. – 2843,06 zł. Organ rentowy wskazał, że emerytura wyliczona zgodnie z art. 26 jest niższa od dotychczas wypłacanej emerytury, wobec czego nadal będzie płacona emerytura o symbolu E w stałym terminie płatności do 6 dnia każdego miesiąca.

Dowód: wniosek z 28.02.2012 r. – k. 1-2-3 plik III akt rentowych

- decyzja z 13.06.2012 r. – k. 19-20 plik III akt rentowych

- decyzja z 19.03.2015 r. – k. 24 plik III akt rentowych

- decyzja z 19.03.2015 r. – k. 24- plik III akt rentowych

Ubezpieczona w dniu 9 marca 2015 r. złożyła w organie rentowym pismo, że dotychczas nie występowała o przeliczenie emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego (60 lat) w dniu 18.03.2012 r. Wnosi o przeliczenie emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej. Wskazała, że prawo do emerytury na starych zasadach nabyła przed 31.12.2008 r., nie należy do OFE, od dnia przyznania emerytury decyzją z dnia 21.11.2008 r. przepracowała ponad 30 miesięcy. Wniosła o przeliczenie świadczenia z datą złożenia wniosku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. nie wydał formalnej decyzji w sprawie wniosku wnioskodawczynie. Jedynie pismem z dnia 13 kwietnia 2015 r. poinformował ją, że po osiągnięciu wieku emerytalnego na wniosek ubezpieczonej decyzją z dnia 13.06.2012 r. została jej przyznana emerytura obliczona na podstawie art. 25 ustawy emerytalnej, tj. przy przyjęciu jako podstawy emerytury kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwot środków zaewidencjonowanych na subkoncie. Dodatkowo organ rentowy wskazał, że ubezpieczona jest osobą urodzoną po 01.01.1949 r. W konsekwencji brak jest podstaw do przeliczenia świadczenia na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

Organ rentowy wskazał w odpowiedzi na odwołanie, że pismo to ma wszelkie cechy decyzji administracyjnej i tak też należy je potraktować.

Dowód: wniosek – k. 25 plik III akt rentowych

- pismo z 13.04.2015 r. – k. 26 plik III akt rentowych

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

W niniejszej sprawie niesporny był jej stan faktyczny. Przedmiot rozstrzygnięcia sprowadzał się wyłącznie do dokonania oceny prawnej zaistniałego sporu. Wobec zaskarżenia decyzji z dnia z dnia 13 kwietnia 2015 roku kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było to, czy ubezpieczona - urodzona po 31 grudnia 1948 r. – uprawniona i pobierająca emeryturę wcześniejszą przyznaną na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy emerytalnej, na gruncie niniejszej sprawy, ma prawo do obliczenia emerytury według zasad przewidzianych w art. 53 ust. 4, tj. przy przyjęciu nowej kwoty bazowej do obliczenia części socjalnej. Organ rentowy negując tą możliwość wskazał, że przepisy art. 53 ust. 3 i 4 dotyczą wyłącznie osób, które nabywają prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy, a zatem osób, które urodziły się przed 1 stycznia 1949 r. Do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. podstawa wymiaru emerytury może być obliczona tylko według przepisów art. 25 w związku z art. 26 ustawy. W konsekwencji organ rentowy przyjął, że skoro ubezpieczona jest urodzona po 31.12.1948 r., to po ukończeniu 60 lat przysługiwało jej prawo

do emerytury na podstawie art. 24, której wysokość oblicza się na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, który do wyliczenia wysokości świadczenia nie uwzględnia kwoty bazowej. Sąd nie podzielił argumentacji organu rentowego w tym zakresie.

Zdaniem Sądu w analizowanym przypadku brak było podstaw do automatycznego przyjęcia, jak twierdzi organ rentowy, że skoro ubezpieczona urodziła się pod dniem 31 grudnia 1948 r., to nie mogła domagać się przeliczenia emerytury na zasadach dotyczących osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. Istotnym bowiem było to, że od dnia 1 października 2008 r. ubezpieczona ma przyznaną emeryturę na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Sąd w pierwszej kolejności zwrócił zatem uwagę, że **przepis art. 53 zamieszczony jest w rozdziale 4, zatytułowanym „Ustalanie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e”. Niewątpliwie emerytura, o której mowa w art. 46 ust. 1 ustawy emerytalnej, jaką aktualnie pobiera ubezpieczona, mieści się w tym przedziale.** Również w doktrynie podkreśla się, że przepisy art. 53 ustalającego taką formułę wymiaru emerytury mają zastosowanie nie tylko do ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku, ale również do ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 roku, którzy do dnia 31 grudnia 2008 roku spełnili warunki nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, do wcześniejszej emerytury (tak I. Jędrasik – Jankowska, K. Jankowska, w: Prawo do emerytury. Komentarz do ustaw wraz z orzecznictwem. Komentarz do dz. II, Roz. 4, art. 53 wyd. Lexis Nexis). Sąd orzekający nie widzi żadnego racjonalnego uzasadnienia, dla którego powyższy przepis miałby znaleźć zastosowanie jedynie w przypadku ubezpieczonych urodzonego przed datą 1 stycznia 1949 roku, albowiem nie wynika to z żadnego przepisu ustawy emerytalnej, a w szczególności z tytułu rozdziału 4 działu II tej ustawy.

Co więcej odnosząc się do meritum sąd zwrócił uwagę, że w analizowanym przypadku ubezpieczona nie domagała się przyznania nowego świadczenia, ale przeliczenia emerytury w związku z ukończeniem 60 roku życia i przepracowania ponad 30 miesięcy w ramach stosunku pracy od czasu przyznania jej wcześniejszej emerytury tj. od 1 października 2008 r. To zaś oznacza według Sądu, że emerytura, o którą wystąpiła wnioskodawczyni nie stanowi nowego świadczenia, którego wysokość ustala się według reguł dotyczących przyznawania emerytury po raz pierwszy. Potwierdzenie to znajduje w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 r. sygn. akt I UZP 3/06 (OSNP 2007/1-2/22) wskazującej, że prawo do emerytury wcześniejszej nie wygasa, a w art. 21 ust.2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest mowa o emeryturze dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury, z czego wynika, że w zakresie tego samego świadczenia – emerytury – w związku ze spełnieniem warunku osiągnięcia wieku emerytalnego następuje jedynie ustalenie na nowo podstawy wymiaru.

Jak wyżej podkreślano, ubezpieczonej została już przyznana emerytura na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej. Przepis art. 46 ust. 1 przewiduje możliwość przyznania emerytury w wieku obniżonym osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., które wszystkie wymagane warunki (tj. wiek i okres ubezpieczenia) spełniły do dnia 31 grudnia 2008 r. Emerytura ta obliczana jest według zasady określonej w art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jako procent kwoty bazowej oraz okresów składkowych i nieskładkowych wyliczony według wskaźników wskazanych w art. 53 ust. 1 pkt 2-3, z uwzględnieniem art. 55. W związku z powyższym należy przyjąć, że osoby, które po przyznaniu emerytury według starego systemu emerytalnego, tj. według zasad z art. 46 ustawy, złożyły wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia, mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad.

Jak zauważył Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 10 września 2009 r., I UZP 6/09, zmiana art. 53 od 1 lipca 2004 r. poprzez dodanie przepisów ust. 3-5 wywołała wątpliwość, czy emeryt mający ustalone prawo do wcześniejszej emerytury i który podlegał co najmniej 30 miesiącom ubezpieczeniu społecznemu ma prawo do obliczenia obu części później ustalonej emerytury (powszechnej) według aktualnej kwoty bazowej, czy jedynie do obliczenia jej części socjalnej. Zgodnie z przepisem art. 53 ust. 3 emeryturę nową, której podstawę wymiaru stanowi podstawa emerytury poprzedniej (wcześniejszej), oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do

emerytury. Z kolei przepis art. 53 ust. 4 stanowi, że rozwiązania z ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia (emerytury wcześniejszej), którego podstawę wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy, emerytura składa się z części socjalnej (art. 53 ust. 1 pkt 1) oraz z części stażowej, zależnej od podstawy jej wymiaru (art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3). Obie części zależą od kwoty bazowej, część socjalna bezpośrednio jako 24% kwoty bazowej, a podstawa wymiaru pośrednio, gdyż wpierv wylicza się wskaźnik wysokości podstawy wymiaru i mnoży się go przez kwotę bazową (art. 15). Kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne (art. 19). Algorytm zawarty w art. 53 ma zastosowanie do obliczenia emerytury wcześniejszej oraz do emerytury później ustalonej w związku z uzyskaniem „zwykłego” wieku emerytalnego. Przy ustalaniu pierwszej emerytury ta sama kwota bazowa przyjmowana jest do części socjalnej i do podstawy wymiaru. Taka tożsamość kwoty bazowej nie musi się powtórzyć przy ustalaniu nowej emerytury, gdy po ustaleniu wcześniejszej emerytury ubezpieczony podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Art. 53 ust. 3 i ust. 4 ustawy emerytalnej odnoszą się zatem do sytuacji szczególnej, która została unormowana w art. 21 ustawy emerytalnej, tzn. dotyczą obliczania wysokości emerytury, której podstawę wymiaru stanowi m.in. podstawa wymiaru emerytury, do której wcześniej ubezpieczona miał ustalone prawo (w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do emerytury).

Wówczas zasady obliczania świadczenia ulegają istotnej zmianie. Jeśli zatem wnioskodawca pobierał wcześniejszą emeryturę, to podstawa wymiaru emerytury nabywanej po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego obliczana jest zgodnie z jej art. 21 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 21 ust. 1 pkt 1. To z kolei prowadzi do wniosku, że art. 53 ust. 3 i 4 dotyczą wyłącznie zasad obliczania tzw. części socjalnej. Również sformułowanie, że „emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru” prowadzi do podobnego wniosku. W części stażowej czynności rachunkowych się bowiem nie dokonuje, albowiem tę stanowią odpowiednie do posiadanych okresów składkowych i nieskładkowych procenty zwaloryzowanej podstawy wymiaru wcześniejszej emerytury.

Emerytura nabywana po osiągnięciu wieku powszechnego przez osobę pobierającą wcześniejszą emeryturę może być więc różnicowana wyłącznie w tzw. części socjalnej ze względu na fakt podlegania ubezpieczeniom przez co najmniej 30 miesięcy po nabyciu prawa do pierwotnego świadczenia, co potwierdził Sąd Najwyższy wspomnianą uchwałą z dnia 10 września 2009 r. podjętą w składzie siedmiu sędziów w sprawie I UZP 6/09, zgodnie z którą kwotę bazową obowiązującą w dacie złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej przez osobę mającą ustalone prawo do wcześniejszej emerytury, która podlegała co najmniej trzydzieści miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, uwzględnia się tylko do obliczenia części socjalnej później ustalonej emerytury.

Reasumując, nie można wykluczyć uprawnienia ubezpieczonej do przeliczenia wcześniejszej emerytury w chwili osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Przeliczenie to będzie możliwe w oparciu o art. 53 ust. 4 w zw. z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej.

Co więcej na zakończenie dodatkowo zwrócić można uwagę, że struktura ustawy jednoznacznie wskazuje na to, że zamiarem ustawodawcy było ewolucyjne kształtowanie emerytur, z uwzględnieniem m.in. praw nabytych. Jako kryterium podziału ubezpieczonych na objętych dotychczasowym lub nowym systemem emerytalnym przyjęto datę urodzenia. Ustawodawca wprowadził trzy odrębne reżimy prawne dla poszczególnych grup wiekowych ubezpieczonych. Takie rozwiązanie miało umożliwić wprowadzenie całkowicie odmiennego systemu emerytalno-rentowego w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla ubezpieczonych. Osobom, które osiągnęły wiek emerytalny w latach 2009-2013, przysługuje tzw. emerytura mieszana, której obliczenie następuje w części na podstawie art. 53, a w części na podstawie art. 26 ustawy, o ile osoby te nie przystąpią do OFE. Sam przepis art. 183 nie obejmuje natomiast

ubezpieczonych, którzy pobierali już emeryturę na podstawie art. 46 lub 50 ustawy. Skoro zatem przepis art. 183 wyłącza z zakresu swego obowiązywania osoby pobierające wcześniejszą emeryturę na podstawie starych zasad z mocy art. 46 lub 50, tym bardziej należy uznać za słuszną argumentację, że osobom tym nie będzie obliczana emerytura według nowych zasad.

Powyższe oznacza w ocenie Sądu, że wnioskodawczynie, z uwagi na podleganie przez ponad 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu po nabyciu uprawnień do świadczenia emerytalnego na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej jest uprawniona do obliczenia części socjalnej emerytury przy zastosowaniu aktualnej kwoty bazowej, zgodnie ze złożonym wnioskiem w dniu 9 marca 2015 r. Takie stanowisko na bazie przedstawionych powyżej rozważań zajął również Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 9 sierpnia 2012 r. sygn. akt III A Ua 699/12 oraz w wyroku z dnia 30 września 2014 r. sygn. akt III AUa 629/14. W wyrokach tych Sąd Apelacyjny we Wrocławiu przyjął, że osoby, które po przyznaniu emerytury według starego systemu emerytalnego tj. według zasad z art. 46 ustawy, złożą wnioszek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia, mają prawo do przeliczenia świadczenia również według starych zasad.

Nie uszło przy tym uwadze Sądu orzekającego, że w orzecznictwie wyrażone zostało również stanowisko odmienne, iż przepisy art. 53 ust. 3 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie mają zastosowania do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które przeszły na emeryturę na podstawie art. 46 tej ustawy. Taki pogląd wynika m.in. z wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18.12.2012 r., sygn. akt: III AUa 566/12, Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18.06.2013 r. Sygn. akt III AUa 1621/12) W ocenie sądu orzekającego w niniejszej sprawie, pogląd prawny wyrażony przez te sądy nie został jednak przekonująco uzasadniony. Sąd orzekający w niniejszej sprawie zwrócił uwagę, że w orzeczeniach tych nie przedstawiono żadnych racjonalnych argumentów przemawiające na korzyść wyrażonego w nich poglądu. Sądy przyjmując, że do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które nabyły prawo od wcześniejszej emerytury na podstawie art. 46 ust. 1 nie stosuje się przepisu art. 53 ustawy emerytalnej nie odniosły się w żaden sposób do kwestii umieszczenia przepisu art. 53 w rozdziale dotyczącym ustalania wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e ustawy emerytalnej i nie pokusiły się o głębszą analizę tego zagadnienia. Sądy prezentując omawiane stanowisko ograniczyły się wyłącznie do przytoczenia treści przepisów, nie wyjaśniając ani przesłanek, ani motywów swoich rozstrzygnięć.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie widzi żadnego racjonalnego uzasadnienia, dla którego przepis art. 53 miałby znaleźć zastosowanie jedynie w przypadku ubezpieczonych urodzonego przed datą 1 stycznia 1949 roku, albowiem nie wynika to z żadnego przepisu ustawy emerytalnej, a w szczególności z tytułu rozdziału 4 działu II tej ustawy. W tym miejscu dodatkowo wskazać można, że również w doktrynie podkreśla się, że przepisy art. 53 ustalającego taką formułę wymiaru emerytury mają zastosowanie nie tylko do ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 roku, ale również do ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 roku, którzy do dnia 31 grudnia 2008 roku spełnili warunki nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, do wcześniejszej emerytury (tak I. Jędrasik – Jankowska, K. Jankowska, w: Prawo do emerytury. Komentarz do ustaw wraz z orzecznictwem. Komentarz do dz. II, Roz. 4, art. 53 wyd. Lexis Nexis).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie wskazuje nadto, że okoliczność, że w innej sprawie, w której miał miejsce zbliżony stan faktyczny wydany został przez Sąd inny wyrok niż w tej sprawie, nie ma wpływu na ocenę niniejszej sprawy i rozstrzygnięcie. Sąd rozpoznaje konkretną sprawę, której granice rozstrzygnięcia określa treść wydanej przez organ rentowy decyzji i nie jest związany rozstrzygnięciami w innych sprawach, które rozpoznawane były wskutek wniesienia odwołań od innych decyzji (por. postanowienie SN z 22 lutego 2012 r., sygn. akt II UK 275/11).

Z powyższych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

25 stycznia 2015 r.

SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk